

Salgótarján és Vidéke.

Szépirodalmi és közgazdasági hetilap. — A Polgári Kör hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

Évesi ár	10.—	A Polgári Kör tagjai és tanulmányi ösztöndíjasai	6.—
Félféves	5.—	Évesi ár	6.—
Háromhavi	1.50	Félféves	3.—
Egy hónapi	50 H.	Háromhavi	1.50

Feladványok megküldése

Dr. CZIGLER JAKAB

Minden a lapunknak valószínűleg érdekesnek tartó közleményeket és híradásokat a Salgótarján és Vidéke szerkesztőségnek, vagy a Szerkesztőségnek küldendő.

Jótekonyságunkról.

(88) Hátról-hátra jellemezik meg a lap hasábjain hosszabb rövidebb tudósítások egyesületeink működéséről. Szinte általános mozgalmat mutatkozik a jótekonyság és nem jótekonyság egyesületei körében, a régi harci eszközöket kikészítik, a perbeli elveket, urnákat kibontogatják, hogy a jótekonyság érdekében újabb hadjáratot rendezzenek a szegény, agyonsanyargott adakozók ellen. Alig ránk is a nyári jótekonyságok nyögő, a gyermeknapot, a Liga sorjegyeit, a vasutas árakat és már is készenlőhetünk a tél hadjáratra, a „szűk körű jótekonyságra”, készíthetjük a leányegyleti, szanatóriumi, szőlőfaisági, sport egyleti, ének, olvasó, műkedvelő egyleti körökkel.

Furcsa kitérők!

Ha szaturnálással szemléljük a gondolatunk a természetesen a gazdasági körülményeket is mérlegeljük, furcsa kis számot adhat magának az ember. Valahány társadalmi betegség, abszurditás egy pár évtized alatt felsínre jött, azt mind (társadalmi akcióval) akarták meggyógyítani. Az előtt még csak szobrokra a szegény ártatlan ártatlanság gyűjtöttek, ma minden embernek van legalább egy kék szegénye, ma 70.000 tudóbeteg, talán még egyszer annyi idült alkoholistát, a mezeiokat, a vasutas árakat, az

elbágyott és szűkült gyermekeket, a munkanélkülieket mind a társadalom bőrére akarják talpra állítani, ingyen ruhát, ingyen szemet s tudja isten mi mindent még a társadalom bőrére akarunk beszerelni, azaz a társadalomra, amelyik amúgy is a forrás, az ártatlanság keszerves, súlyos ártat.

Nem muszáj jellemző, vagy pilanatszerű elvéveljárás, hanem talán az egyszerű az. Az állam minden műveltséget, amit a fejlődő kultúra adott a köznevelésből nem tud teljesíteni, azaz igyekszik segíteni, hogy a jövőben a társadalom nyakába szorítsa, a jó példát magántársulatok követik. Jövedelmeket növelendő kultúrára, speciális köznevelésnek helyet kell hagyni és a társadalomra utat. Egyszer sora a privát, magányos embereknek a társadalomra települ a pénzért alaposan bekapcsolódik. — Például csak azt lehet fel, hogy nálunk is nem egy ilyen ember szeretne megmagát, azt — és az igazság sok mindenre jellemző — az alábbi népszerűségi adata, a talán kétszeres anyagi tekintetben nagyon jó partitúrt szokott lenni.

Nagyon univerzális hajók ezek Magyarországon! Zürichben például maga a város többet költött 1907-ben kultúra és szociális célra, mint a magyar állam ilyen célra kiadásainak 1/3 része. Ott pl. a tanácsok a tanácsokat ingyen kapják, 3589 tanuló ingyen ételt kapott, a szegény tanácsok felhívására 5407

frankot költött a város, napközi otthon, szünidei gyermektelep, önkéntesek által tartott igazán hatalmas köznevelési munkák mellett.

Talán különösen fog látszani az, hogy én ezt itt felhozom a salgótarjániak előtt. De az, aki látta a mindenütt elterjedt szanatóriumi gyűjtést, az talán még láthatja a valóságot benne. A templom előtt a szanatóriumi urna urnáival egykorban álltak a helyi elveket és egymással konkurenciát csináltak. A gyermeknapra a vasutas áraknak nálunk is gyűjtöttek a talán 100—150 koronát vitték el tőlünk ilyen címen, holott itt a szanatórium előtt, velünk egy utcában szegény iskolás gyerekek is mezítelen, meleg ruhát nélkül járnak. Nem mondom örömmel, adjuk mi a tudóbetegnek a minőségnek is a filozófiát, hisz minden filozófia kimondhatatlan szenvedést enyhít a nagy örömet okoz, de előbb azokon segítünk, akik itt a szanatórium előtt nyomorognak a még mindig egészséges a nem kerültek a tuberkulózis a egyéb ártatlan emberi betegségek és várjuk a szegény, vacogó iskolás gyermekeket.

Azt minden ember tudja, hogy Tarjánban nem elég 60—70 gyermeket felnevelni, itt legalább háromszor annyira van szükség a a társadalom mégis közömbös, csak a tudóbeteg, vasutas árak a mások számára sikerül kiválasztani belőle egy néhány filozófia, de ami szegényeink, ami helyi elveket mellett.

TARCZA

Az agg.

A szerkesztő úrnak írtam,
Melyet olvasni látsz az Élet.
Félre vetted, melyet címeztél
Elaggott lelkedre érte önmagad.
Nem hoztál másodszor a agg!

Félre, illoszt helyedre vettem,
Melyet lelkedben mennyire lát,
Mely mindig tisztán, épen állt,
Megteremtve a világszép az é.
Félre vetted, melyet címeztél!

Az életről mindig tudsz csak
Melyet vesztett, félre vetted,
Melyet a szívvel nem tudtál,
Melyet emberek végre elapadt,
Látsz, nyári éjszakán!

BODNÁR MIKLÓS

Furdőlevél.

— Írta: dr. Soltész József. —

Kedves Szerkesztő úr! Hála Istennek itthon vagyok! Itthon a saját portámban, azt hogy még nem volt másuttam a salgótarjáni epikai glóriával övezett, a cipőben úgy legyen, oly gyönyörűen sima varratot, mert higgye el halálom beteg vagyok.

Nem hiszem, hogy dr. Cook Klefka, — vagy hogy is hívják azt az állítólagos daktaristát — annyit szenvedett volna a hó és jég országában, mint amennyit szenvedtem én, agyonkésztél és procedurázott szerencsétlen természet. Európa szívében fekvő szeretett hazánk, föld meggyednek avarzata alkalmával, mert hiszi — nem hiszi, a nyári meztelenség sikeres bevezetése daktára, őt pedig, vagyis a varázslat óráig egyfolytában kocsikartam a Furdőből Salgótarjánig.

„Quem Dá odarent, medicum fecerunt” — foglalkozott egyszer egy orvos előttem, abbéli elképzelésében, hogy amikor még mint fiatal asszony ő Bástion lakott és még tele voltam ruhával, edes anyám a házasságba való jó tanácsával és ebből kifolyólag makacsul alkalmoztam a házi orvosi tanácsot járó honorárium mekkorára (100), akkor rettenetesen megijedtem, mert hát látni nem értek és biztosra vettem, hogy valami bosszorkányoság lappang a pár szó alatt, hamar-

jában ráálltam a 80 forintnyi évi honorárium fizetésére, hanem határozottan követeltam, hogy a szavak értelmét magyarázza meg, mert ha tényleg valami ártatlan hipotézis mondat volna, halhatósággal foglalkoztam volna az orvosi, ha nem egyik-másik kíváncsisággal megtagadta a megtagadást, annál is inkább, mert a győzelem előtt ugyan nincs valami sok foglalkozás a makacsoktól férj meggyedése, a könnyű hja a könnyű az már régóta lefektet magát, tehát nem fog csodálkozni, hogy kapra kapom az alkalmat, hogy egy orvosi szakfoglalkozástól, tehát igen is magánlét forrásból nyertem volna egy ilyen halhatóságot.

Jaj de felálltam kedves Szerkesztő úr, minden illúzióm szétfoszlott, mint a füst, a mikor az orvos, ki kíváncsisággal gondolatokat, nevezve azt mondotta, hogy az annyit tesz: „Az orvost haragjában természetesen az isten”. Akkor szerettem volna a szemem tükörpárát a vigyorgó rán látni, nem is nem is sejtettem, hogy lesz idő, amikor az magamra fogom, alkalmamhoz és sajnos bekövetkezett az idő, melyben újra alkalmam magamat, hogy engemet is haragjában természetesen az isten.

Mennyire kínzott a furdőben, azt már tudja, de ez mind csakfolyó azos képet, amit az életről kellett elkészítenem, valóban Odüsszeia, ott még a néli is több, mert közelebb hiszem, hogy Odüsszeia apó, annyi viszonytárgyban ment volna keresztül, mint én,

Máser Lajos és családja

Másolás, fordítás.

Jó írásmű bíró, Salgótarjánban lakó egyén, elvállalja bármily iratoknak, okmányoknak, beadványoknak másolását, leírását, egyeztetését, fordítását magyar, német és latin nyelven írt bármily iratok az említett nyelvek bármelyikére. Jelezni munkáiban gyakorlatlalt bíró Címe ezen lapnak kiadói-vatálában megtudható.

Egy orinó kozstra vállat
Natal embereket és házhöz ad kozsot, továbbá két butorozott szobát kiad.

Cím a kiadói-vatálában.

Arverési hirdetmény.

Alulírott mint vb. Kudar Béla cadd-tomaggondnoka emmel közzetett írtam, hogy a balassagyarmati kir. törvényszék mint caddbíróság 1909/967. sz. végzése értelmében vb. Lesták Ödön és Kudar Béla közös tulajdonát képező a a szandai caddellár 2—16. sz. 20. 21. 23—28. 29—31. t. a. felvett továbbá 102—111. t. a. 112—115. 123—133. 142. 143. t. a. 144—147. t. a. 148—167. 169—171. 272—285. 290—310. 315. t. a. felvett állatok gazdasági felszerelések, széná és szénája, nemkülönben a Kudar Béla Lesták Ödön caddtomaggondnoka tartozó a a szandai caddellár 172. 271. t. a. felvett hirtorok és az időközben csapartulatothol álló ingóságok, melyek 31490 koronára becsültettek a caddbíróság fenti emmel kiküldő végzése folytán nyitváros arverés utján eladandók, aminek a helyszínén vagyis Szandaváralján leendő aukciónsára határidőül 1909. november hó 17. (hétfő) napjának délután 10 órája a Szandai bíróági végrehajtó által kihirdetett, melyben a venni emmelkördök által becsült meg, hogy az ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében aukciónsra becsült meg a eladandó fogunk.

Szalótarján 1909. évi november hó 4-én.

Dr. Esszay Béla,

mint vb. Kudar Béla caddtomaggondnoka.
1196/1909. végk. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében emmel közzetett írtam, hogy a bírósági kir. bírósági végrehajtó 1909. évi Sp. I. 3023. sz. végzése következtében dr. Csögler Jakab árverési ügyvéd által képviselt bpesti herceg-székely lakarepöntőstár javára 126 koroná járt, amely 1909. évi június hó 4. n. fogantatott kiadására 4000 koronára becsült következő ingóságok a. m. ruhák, borjúk, kocsik, szilvafas arverésben eladandók.

Mely árverésnek a salgótarjáni kir. bírósági bíróság 1909. évi V. 4334. sz. végzése folytán 126 kor. közzetett, ennek 1909. évi november hó 5. napján járt 99. kamattal és addig összesen 99 kor. 60. szilvafas bíróság már megállapított, közzetett arverési Csögler Jakab árverési ügyvédnek a közzetett írtam a tanítói lakban lévő lakások emmel megállapított 1909. évi november hó 15-én napjának d. e. 10 órája határidőül kiírattak és ahhoz a venni emmelkördök emmel oly megjegyzéssel hívtak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. 108. §-a értelmében aukciónsra becsült meg a legutóbbi ingóságok, emmel emmel becsült meg a eladandó fogunk.

Kelt Salgótarján, 1909. okt. 14. napján.

Brady Dezső, kir. bír. végrehajtó.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy atyám házában a mai kor igényeinek megfelelő fűszer és csemege üzletet

Több évi tapasztalatom egy a helyi piacon, mint az ország nagyobb városaiban arra juttattak, hogy szerencsém leendő a t. c. közönséget jó és olcsó áruval kiszolgálni.

Szives pártfogásukat kérve

ifj. Schuyer Ferenc,
fűszer és csemege kereskedő.

**Az állomás mellett
egy ház
szabadkézből eladó,
mely két szoba, két konyha és
melléképületekből áll.
Bővebbet a BOROS nyomdában.**

BOROS

könyvnyomdája
ajánlja magát nyomtatványok pontos elkészítésére
jutányos árban.

**Két kétszobás, vagy egy négyszobás lakás
konyha, előszoba, pince és egyéb melléképületekkel együtt
november 15-étől kiadó.**

Felvilágosítást ad Májer Lajosné.

Kiváló gyógyhatású

erős tápszertartalmazó

**TOJÁS és CSOKOLÁDÉ
COGNAC.**

**Különösen lábbadozók, aggók, betegek és gyermekek
erősítésére is, orvosok által nagyon ajánljatik.**

Kizárólagos egyedüli elárúsítási hely Salgótarjánban:

Gábor Zoltán fűszer és csemege üzletében.